

**การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปี ๒๕๖๕**

**องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงชุม
อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร**

บันทึกข้อความ

สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงชุม...อำเภอพรหมนิคม สกลนคร

ที่ สน ๗๗๐๐๑/๘๘๙ ...วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงชุม

องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงชุม เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ละส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ ในการนี้องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงชุม จึงจัดทำการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ประกอบด้วย ผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปี ๒๕๖๕ เหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับความเสี่ยง ตลอดจนมาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

สำนักปลัดเป็นส่วนราชการ ได้มอบหมายให้ดำเนินการ จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ จึงขอรายงานผลให้ผู้บริหารทราบ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

(ลงชื่อ)

(นางสาวนิตติยา สุวรรณ)

หัวหน้าสำนักปลัด

(นายฉันทพงษ์ ฤชัยราม)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงชุม

(ลงชื่อ)

(นายประคิน อันสุข)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงชุม

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดความแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหายุติที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายเกิดขึ้น ก็จะเป็นการลดความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันการทุจริตล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงชุม เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการระเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตของรัฐ ตามคำสั้งรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตและแก้ไขปัญหาคการทุจริตประพตติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ละส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริตและประพตติมิชอบได้ ในการนี้้องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงชุม .จึงจัดทำการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานประกอบด้วย ผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปี ๒๕๖๕ เหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับความเสี่ยง ตลอดจนมาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงชุม

มกราคม ๒๕๖๕

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง	๑
๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๑
๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑
๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๒
๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๒
๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
๗. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	๓
๗.๑ การระบุความเสี่ยง	๔
๗.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๕
๗.๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	
๗.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๖
๗.๕ แผนบริหารความเสี่ยง	๖

**การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี ๒๕๖๕ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเชิงชุม
อำเภอ พรรณานิคม จังหวัดสกลนคร**

๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง

มาตรการป้องกันการทุจริตจะสามารถลดความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงการทุจริตให้แก่บุคคลากรในองค์กร ถือเป็นการป้องกันการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือกรณีที่เกิดการทุจริตจะช่วยเป็นหลักประกันระดับหนึ่ง ว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่ประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระอีกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรฐานระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติ ของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงาน) เป็นลักษณะ pre – decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นลักษณะการกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ post – decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร COSO๒๐๑๓ (Committee of sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๑ สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

หลักการที่ ๑ องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับ ดูแล

หลักการที่ ๓ คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลักการที่ ๖ กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

หลักการที่ ๑๐ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication)

หลักการที่ ๑๓ องค์กรข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในสามารถดำเนินการต่อไปได้

หลักการที่ ๑๕ มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจจะกระทบต่อการควบคุม

ภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลา และเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กัน มีอยู่จริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้ จึงจะทำให้การคุมภายในมีประสิทธิภาพ

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย pressure/Incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการกำกับควบคุมภายในมีจุดอ่อน และRationalization หรือ หาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการอนุมัติพิจารณา อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีการให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร
ภาครัฐ

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. การระบุความเสี่ยง
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕. แผนบริหารความเสี่ยง
๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

๗. วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การเตรียมการเพื่อประเมินความเสี่ยง ต้องดำเนินการ ดังนี้

- คัดเลือกกระบวนการทำงานของประเภทด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต (มาจาก 3 ด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการอนุมัติพิจารณา อนุญาต ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ)
- เลือกงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เลือกกระบวนการ จากที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- เตรียมข้อมูล ขั้นตอน แนวทาง หรือเกณฑ์การปฏิบัติงาน ของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ส่วนที่ ๒
ตารางแสดงการวิเคราะห์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ปีงบประมาณ ๒๕๖๕
องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงชุม
อำเภอพรหมณานิคม จังหวัดสกลนคร

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ประเด็น ชั้นตอน กระบวนการ	เหตุการณ์ ความเสี่ยง ที่อาจ เกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่ อาจมี ผลกระทบ/ กระตุ้นให้เกิด การทุจริต	การควบคุม ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับความเสี่ยง					มาตรการป้องกันเพื่อ ไม่ให้เกิด	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
						ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ กลาง	สูง	สูง มาก		
๑	งานประมาณการ และงานควบคุม การก่อสร้าง	งาน ประมาณ การและงาน ควบคุมการ ก่อสร้าง	- ราคา วัสดุต่าง ในงาน ก่อสร้าง ไม่คงที่ ทำให้การ ประมาณ ราคาต้อง แก้ไข บ่อยครั้ง เกิดความ ผิดพลาด	เจ้าหน้าที่ผู้ ปฏิบัติไม่ ศึกษา ระเบียบ เอกสารที่ เกี่ยวข้อง ก่อน ดำเนินงาน การติดตาม ข้อมูล ข่าวสารใน งานราคา วัสดุต้องมี การอัปเดต ให้เป็น ปัจจุบัน	ผอ.กอง ผู้บังคับบัญชา ขั้นต้นต้อง เฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบ ความถูกต้อง ของเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติอย่าง สม่ำเสมอ			✓		กำกับติดตาม ตรวจสอบให้ เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน ปฏิบัติ ตามระเบียบและ หนังสือสั่งการ อย่าง ต่อเนื่อง	เจ้าหน้าที่ สามารถ ปฏิบัติงาน เป็นไปตาม ระเบียบ กฎหมาย และหนังสือ สั่งการได้ อย่างถูกต้อง	

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ประเด็น ขั้นตอน กระบวนการงาน	เหตุการณ์ ความเสี่ยงที่ อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมี ผลกระทบ/กระตุ้นให้ เกิดการทุจริต	การควบคุม ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับความเสี่ยง					มาตรการ ป้องกันเพื่อ ไม่ให้เกิด	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
						ไม่มี	ต่ำ	ต่ำ	กลาง	สูง	สูง มาก	
๒	การเบิกจ่าย งบประมาณล่าช้า และไม่ถูกต้อง ตามแผนงาน	การเบิกจ่าย งบประมาณ ล่าช้า และไม่ ถูกต้องตาม แผนงาน	เอกสาร ประกอบ เบิกจ่ายไม่ ครบถ้วน มี การเบิกจ่าย ผิดพลาด มีการโอน เงิน งบประมาณ บ่อยครั้งและ แผนงาน งบประมาณ ทำให้ งบประมาณ ที่ตั้งไว้ไม่ เพียงพอ	ขาดการประสานงาน ในเรื่องของเอกสาร เบิกจ่ายเงินเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานจึงทำให้ เกิดความเข้าใจ คลาดเคลื่อนและมี การเบิกจ่ายที่ล่าช้าไม่ เป็นไปตามระเบียบ อีกทั้งการโอน งบประมาณบ่อยครั้ง ก็ทำให้งบประมาณมี ไม่เพียงพอมีการเบิก เงินราชการเป็นเท็จ เช่นการเดินทางไป ราชการ	เฝ้าระวัง ควบคุม ติดตาม อย่าง ต่อเนื่อง รวมถึงจัดกิจกรรม ส่งเสริมความรู้ใน การปฏิบัติหน้าที่ หรือจัดโครงการ พัฒนาศักยภาพ			✓			-เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบ ต้องศึกษา ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง ผู้บังคับบัญชา ต้องมีการ ควบคุมติดตาม ผลการ ดำเนินงาน จัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานและ กำหนด ระยะเวลาแล้ว เสร็จ จัดกิจกรรม ส่งเสริมความรู้ ในการปฏิบัติ หน้าที่หรือการ พัฒนา ศักยภาพการ ปฏิบัติงาน	การเบิกจ่าย งบประมาณล่า ช้าถูกต้องตาม แผนงาน รวมถึงมีการ จัดทำรายงาน ผลการ เบิกจ่ายให้ ผู้บริหารทราบ และรายงาน เมื่อเกิดปัญหา อุปสรรค

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ประเด็น ขั้นตอน กระบวนการ	เหตุการณ์ความ เสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมี ผลกระทบ/กระตุ้น ให้เกิดการทุจริต	การควบคุม ระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	ประเมินระดับความเสี่ยง					มาตรการ ป้องกันเพื่อ ไม่ให้เกิด	ตัวชี้วัด ผลสำเร็จ
						ไม่มี	ต่ำ มาก	ต่ำ	กลาง	สูง		
๓	การใช้อำนาจและ ตำแหน่งหน้าที่เพื่อ เอื้อประโยชน์ให้กับ ผู้มีส่วนได้เสีย และ การรับสินบน	การใช้อำนาจ และตำแหน่ง หน้าที่เพื่อเอื้อ ประโยชน์ ให้กับผู้มีส่วน ได้เสีย และ การรับสินบน	มีเจ้าหน้าที่บางคน การเรียกรับ เงิน สินบน ของขวัญ สินน้ำใจ การเลี้ยง รับรองอันนำไปสู่ การเอื้อประโยชน์ให้ คู่สัญญา หรือผู้มี ส่วนได้เสีย	ผลประโยชน์ เงิน รางวัล หรือสิ่งอื่น ใด หากเจ้าหน้าที่รับ ไว้จะเกิดความสับสน เสี่ยงในการเอื้อ ประโยชน์ บุคคลภายนอกหรือ คู่สัญญาอันจะทำให้ ราชการเกิดความ เสียหาย สุ่มเสี่ยงจะ ทำให้เกิดการ ร้องเรียนการทุจริต ของเจ้าหน้าที่	ปลูกจิตสำนึก ด้านคุณธรรม และความ โปร่งใสให้กับ ข้าราชการ/ ลูกจ้าง ติดตาม ตรวจสอบ และกำกับให้ เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงาน หน้าที่อย่าง เท่าเทียม เป็น ธรรมไม่เลือก ปฏิบัติ			✓			๑. ปลูก จิตสำนึกด้าน คุณธรรมและ ความโปร่งใส ให้กับ ข้าราชการ/ ลูกจ้าง นโยบายไม่รับ ของขวัญ (No Gift Policy) การมีส่วนร่วม ของผู้บริหาร. แนะแนวเรื่อง. การมีส่วนร่วม ของผู้บริหารใน การต่อต้านการ ทุจริต ประเพณีนิยมชอบ ๒. จัดตั้งศูนย์ ปฏิบัติการ ต่อต้านการ	ดำเนินการ แล้วเสร็จให้ รายงาน ผู้บริหารและ นำเผยแพร่ บนเว็บไซต์ หน่วยงาน

ทุกชีวิตประจำ หน่วยงาน	๓. สร้าง ช่องทางที่ หลากหลายใน การแจ้ง หรือ ร้องเรียนการ ทุจริตของ เจ้าหน้าที่ เช่น เว็บไซต์ หน่วยงาน สายด่วน หรือ ผ่านศูนย์ศูนย์ ปฏิบัติการ ต่อต้านการ ทุจริต	๔. จัดทำคู่มือ/ แบบฟอร์มคำ ร้อง การ ร้องเรียนการ ทุจริต	๕. จัดทำ มาตรการ ป้องกันการรับ สินบนและ
---------------------------	---	---	--

